

HKRATNE MERITVE S KITAJSKE IN Z NEPALSKE STRANI HIMALAJSKE GORE

EVEREST JE VENDARLE NAJVIŠJI

Mount Everest — najvišja gora sveta. Tako je zapisano v leksikonih in tako učijo vsakega otroka v osnovni šoli. Vendar je kljub temu New York Times 7. marca 1987 poročal, da je to velika zmotna: Qhomolungma, kot Tibetanci imenujejo Everest, ni najvišja gora med osemtisočaki, ampak je to K-2, ki je od prve s svojimi 8859 metri za celih enajst metrov višja. Do te ugotovitve naj bi prišel astronom **George Wallerstein** iz Univerze Washington.

Wallersteinova ugotovitev je zvenela prepričljivo, kajti na koncu koncev so ameriški znanstveniki in njihovi sodelavci K-2 na novo izmerili, in sicer z najmodernejšo od vseh metod, ki so jo strokovnjaki imenovali Global Positioning System. Pri tem so iz vesolja s pomočjo satelitov ugotovili višino te gore.

Ali sta se torej **Sir Edmund Hillary** in šerpa **Šri Tenzing Norgay**, ki jima je kot prvima človekoma na tem svetu 29. maja 1953 uspel vzpon na vrh Mount Everesta, pošteno zmotila? Ali takrat nista priplezala na najvišjo od vseh gorá, ampak le na drugo najvišjo? Ali precej pozneje, v osemdesetih letih, Južnotirolec **Reinhold Messner** ni svojega hrepenenja usmeril na napačen vrh? Ali naj ne bi svojega solo vzpona raje usmeril na K-2, ker bi na tem vrhu tako rekoč lahko doživel največjo alpinistično srečo? Ne! Sir Edmund Hillary in šerpa Tenzing sta vendarle priplezala na najvišjo goro našega

Z natančno aparaturo za merjenje razdalj, ki jo je izdelala tvrdka Leica, je profesor **Giorgio Poretti** do milimetra natančno izmeril razdaljo do reflektorja merilnega signala čisto na vrhu Mount Everesta. Najvišjo goro sveta so izmerili tako s kitajske kot z nepalske strani. Merilne točke v ledeniških dolinah na levi strani slike so v Tibetu, na desni v Nepal.

planeta, kot so zdaj nedvoumno (ponovno) potrdili italijanski in kitajski znanstveniki. Hkrati so z dveh strani, s tibetansko-kitajske in z nepalske, premerili Everest, in sicer z dvema različnima metodama. Obe sta soglasno pripeljali k enakemu rezultatu: Mount Everest je in ostane s svojimi 8846 metri kralj vseh gorá. Usodna gora Nemcev, kot imenujejo K-2, ker je na njej med poskusi vzponov po njenih stenah in proti njegovemu vrhu umrlo toliko Nemcev, se mora s svojimi 8616 metri še nadalje zadovoljiti z drugim mestom.

Predlog, da bi Everest na novo in z najmodernejšimi tehničnimi metodami ponovno premerili, je prišel od italijanskih znanstvenikov: to sta predlagala **Ardito Desio** iz Milana in profesor **Giorgio Poretti** iz Trsta, ki je projekt tudi vodil. Natančne podatke bi dobili le v primeru, če bi na vrh kraljevske gore prinesli posebno oznako, na katero bi bilo mogoče natančno usmeriti instrumente iz doline, ki pa bi bila hkrati sprejemni aparat, iz katerega bi bilo mogoče oddajati signale satelitu. To je pomenilo: alpinisti bi morali prinesli na vrh gore stativ in satelitsko napravo in na vrhu vse skupaj trdno postaviti.

Merjenje najvišje gore sveta

Dne 15. septembra lani se je pustolovščina začela — z boleznijo **Claudia Marchesinija**, prav tistega udeleženca odprave, ki je merilne instrumente najbolje poznal. Marchesini je moral ostati v Katmanduju, medtem ko so njegovi tovariši prav zagnano korakali proti vrhu. Le devet dni pozneje je bila odprava razmeroma blizu vrha te gore. Zvečer 27. septembra je vodja odprave **Agostino de Polenza** odločil, da se bo naslednjega dne osem mož lotilo zadnjega dela te odgovorne naloge. Toda celo pri še tako natančnem načrtovanju

ostane vzpon na najvišje gore svetá prav negotova zadeva. V tem primeru se je stvar pone srečila, ker so se trije šerpe, ki naj bi nosili stativ za markirni instrument, med svojimi pripravami zakasnil. Pet alpinistov je sicer prišlo na vrh gore, vendar niso mogli upostaviti niti zveze z znanstveniki v baznem taboru, niti niso mogli dobiti nobenih navodil. »Dve leti priprav za nič — to je katastrofa!« je končal razpravo vodja projekta Poretti, kot mu je tisti trenutek pač preletelo skozi možgane.

Toda šef odprave da Polenza ni odnehal. Naslednji dan naj bi poskusila priti na vrh druga skupina, kot je že zvečer sporočil svojemu moštvu. Naslednje jutro sta v resnici alpinista **Benoit Chamoux** in **Oswald Santin** vstala navsezgodaj, ob dveh ponoči. Ko sta se čez več ur naposled po radiu javila z vrha, mu je srce bilo v grlu, kot se je pozneje spominjal profesor Poretti. »Pritisni na gumb 'on' in čakaj, dokler se ne prižge napis 'please wait', nato pa pritisni na 'F 1',« je ukazal Chamouxu. Po nekaj neskončnih sekundah je zagledal svetlobo, ki se je odbijala od prizem, kot je poročal Poretti. »In tedaj smo začeli kričati, se prekopicavati po zraku in se objemati.«

Prva natančna meritev najvišje gore našega planeta se je posrečila. »V 24 urah,« kot pravi Poretti, »se je boleč poraz spremenil v blestečo zmago.«

Vendar zmagoslavja ni slavil samo italijanski profesor. Slavili so tudi Sir Hillary, vsi profesorji geografije in uredniki leksikonov so se lahko veselili. Tisto, kar so že od nekdaj vedeli, se je potrdilo: Mount Everest je in ostane najvišja gora sveta.

(Frankfurter Allgemeine)

Kritike kranjskega foruma

Planinsko društvo Kranj je na podlagi sklepa občnega zbora in upravnega odbora letošnjega 18. junija v Kranju sklicalo »planinski forum«, na katerega je povabilo najvišje predstavnike Planinske zveze Slovenije, slovenskih planinskih društev, Ministrstva za šolstvo in šport ter javnega obveščanja. Poleg predstavnikov nekaterih gorenjskih planinskih društev se je te okrogle mize od društev zunaj Gorenjske udeležilo le nekaj predstavnikov PD Ljubljana Matica in Celje, od najvišjih funkcionarjev Planinske zveze Slovenije pa le podpredsednik in načelnik Komisije za odprave v tuja gorstva **Tone Škarja**. Na forumu so razpravljali o nekaterih aktualnih vprašanjih, ki zadevajo slovensko planinsko organizacijo.

V izredno zanimivi (in dolgi) razpravi, o kateri bomo v Planinskem vestniku podrobno še po-

ročali, so med drugim sklenili, da je nujno potrebno reorganizirati organizacijsko zasnovo meddruštvenih odborov planinskih društev: če namreč gradiva za napovedano sejo upravnega odbora PZS v društvih prej ne obravnavajo, potem predstavnik meddruštvenega odbora nima nikakršnih pooblastil svoje planinske baze, da bi jo zastopal v upravnem odboru in so torej sklepi na takem upravnem odboru pravzaprav nični.

Kar zadeva prenos lastnine, so bili udeleženci planinskega foruma v Kranju mnenja, naj bi jo objektivno in brezplačno prenesli na tista društva, ki z njo že dalj časa upravljajo. Če pa so bile kdaj glede tega storjene krivice, če so lastnino odvzeli ali nacionalizirali, jo je treba oškodovanim planinskim društvom in regijam vrniti.

Na forumu so tudi dejali, da je bilo zavarovanje vseh slovenskih planincev prenešeno z Zavarovalnice Triglav na zavarovalno družbo